

Iktatószám	Budapestre vonatkozó ujságcikkek	Osztályozás
		Tárgy
	Szerző	Hely
	Cím <i>a megdicsért Budapest.</i>	Idő
Forrás: <i>Délmagyarország</i>		Személy
<i>Szeged.</i>	<i>1910</i>	<i>11/23</i>

910.2

"1910"

A megdicsért Budapest

Németország egyik legtekintélyesebb lapja, a *Kölnische Zeitung*, amely rendszerint csak kellemetlenségeket szokott rólunk írni, mostanában tárcasorozatot közöl Budapestről és Magyarországról. Őszintén elmondja ezeknek a tárcáknak az írója, milyen jó benyomást tett rá Budapest, amelyet a repülőverseny idején látogatott meg.

A német írónak elpanaszolták Budapesten, hogy nagyon csekély az idegenforgalom, mert az európai utazók csak Bécsig mennek. Az író észrevette, hogy ez a panasz boszuságot, haragot rejt magában s azt mondja, amióta Pesten járt (a nevezett lap mindig Pestet ír), megérti, hogy a Magyarországról elterjedt hírek bántanak bennünket.

— Bizonyos, mondja, hogy az a kultúra, amely itt az idegent meglepi, nem dicsekedhet hosszú történettel. Ugy jött, mint egy kitörés, mint áradás, amelyért sok nemzedék sóvárgott. De megjött. Eleinte idegen kezek segítettek: a Lánchídat angolok építették, a házsorok között bőven elszórt középületeket és templomokat pedig idegen művészek. Azután felnőtt a hazai művésznemzedék is s a külföldről behívott művészekkel együtt megalkotta néhány évtizeden át Pest, Buda, Óbuda és Kőbánya városokból Budapestet, ezt a világvárost.

Budapesten épen úgy, mint Berlinben is, gyorsan dolgozott az építő vállalkozás. A stílus a nagy méretek és a nemzeti érzésről tanuskodó kiállítás szabta meg s mindakét város fejlődése esztétikailag kiforratlan időszakba esett. Pest még akadálytalanabban és gyorsabban fejlődött, mint Berlin. Arról volt szó, hogy az országnak olyan fővárost teremtsenek, amely

a nemzeti erő és szorgalom megdönthetetlen bizonyítéka legyen mindenkinek a szemében. Kétségtelen, hogy ezt a célt el is érték. Ha van város, amelyben hangos szóval dicsőítik a történelmet, az ország férfait és tetteiket, akkor Budapest az. Ez a város csupa hangos dicsérete és magasztalása a magyarságnak. Akár akarja az ember, akár nem: itt kénytelen a magyar történelmet és magyar neveket emlékezetébe vésni, mert lépten-nyomon beavatják politikai véleményekbe.

Hogy megmagyarázzák a népek, mit kell tartania a törvényhozásáról, megépítették az új parlamentet, amely mellett a milánói dóm bizony-bizony egyszerű épület. Ez az épület az új-gótikának egy atlitikusan bravuros alkotása, márványba és plasztikába faragott orgia aranyos és színes díszítéssel, olyan tanuságtétele az új Magyarország tetteire, amelylyel egyszer és mindenkorra megmutatta a világnak, hogy mit tud...

Mindenütt a magyar történelem és költészet emlékjelei között jár az ember. A forgalmas város közepén áll egy pompás, kerek szobrasi alkotás: egy csoport megrendült, vágyakozó ember szorong egy férfi körül, aki úgy ül közöttük, mint Krisztus. Ez a jószágos vonású férfi Vörösmarty Mihály, a Szózat költője. Petőfi-szobra úgy áll a talapzatán, mint a nép lelkesedésének magasra csapó lángja. Jókai Mórnak, a magyar irodalom nemzetközi alakjának csak egy svábhgyi kertben van kis mellszobra.

Az idegen — folytatja az ismertetés — sokkal zavartalanabban járhat itt, mint más nagyváros utcáin. Nyugodtan nézelődhet, nem nyúl feléje ezer kar, hogy kiszipolyozza. Az idegenek ellen szórványosan elkövetett családokat a sajtó szigorúan megrója és részletesen tárgyalja. A házmester és a bérkocsis sokkal türethetőbb, mint Bécsben s a pincér nem olyan bizalmaskodó és nyers.

Most meg kell állapítanom valamit: az, amit nyugaton gulyás néven adnak a vendéglőben, csak szájalmas rágalmaszása annak a sokoldalú és végtelen változatos ízű ételnek, amelyet Magyarországon ismernek ezen a néven. Ami azt a vörösen izzó és minden fűszerek között legteltebb színű növényt illeti, amelyet mi középeurópaiak paprika néven ismerünk és félünk, azt hiszem, ennek az igazi lényegét csak az a nép ismeri, amely vele egy levegőn nőtt föl. *Konyhaművészeti vándortanítókat kellene Magyarországból egész Európába szétküldeni, hogy a gulyásról és a paprikáról az igazság igéit hirdessék.*

Nagyon természetes, hogy a német írónak arról is vannak megfigyelései, hogyan beszélnek Budapesten németül. Azt mondja, hogy véleménye szerint csak azok nem beszéltek vele németül, akik nem tudnak. Ilyenkor azonban mindig akadt a közelben valaki, aki szívesen ajánlkozott a tolmács szerepére. Az üzletek föliratában lehetőleg kerülik a német nyelvet, de bent az üzletben kitűnően beszél németül az Árpád törzsből származott magyar kereskedő.

Ezután a *Szépművészeti Muzéumról* szól a német író. Elmondja, hogy ez *európai intézmény, nem budapesti*. A magyar közönség az itt összegyűjtött régi és új mesterművekből jobban megismerheti a művészet történetét, mint sok más nagy európai múzeum anyagából.

Legvégül *katonáinkról* nyilatkozik a német író. A hűvösvölgyi uton találkozott egy *honvéddel*, amely dalolva ment haza, a kaszárnyába. A honvédek között, akik oly derekasan és erőteljesen léptek ki, mint a német katonák, látott jó erősfajtájú legényeket, olyan megjelenésűeket, akik semmit sem hasonlítanak a budapesti körutakon látott alakokhoz. Amit énekeltek, egészen másképpen hangzott, mint a külföldi kávéházakban énekelt magyar dal. A cikk legvégén érzékenyen elbucszik az író Magyarországtól.